

FEE/Eco-Schools Roheline kool

Keskkonnaülevaatuse raamküsimustik

TMPK RK küsitlus 2018/19.õa

Täitmise kuupäev: 25.01.2019

Läbiviijad: Svetlana Todorovskaja, Aleksandra Jakovtšenko

FEE soovib ülevaatuse tegemisel kasutada seda vormi. Küsimused on kolme tüüpi, nende juures on märged, kas õpilased leiavad vastuse vaadeldes, vajavad vastuse leidmisel täiskasvanu abi, või peavad põhjalikumalt uurima – tegema küsitluse, uurimuse vms. See on raamküsimustik. Te ei pea kasutama kõiki küsimusi, mis siin kirjas. Osa võib sobivamatega asendada või välja jätta. Eesmärgiks on, et keskkonnatöörühm saaks ülevaate kooli keskkonnateadlikkusest ja keskkonnamõjust ning et ülevaatus inspireeriks vajalikke muudatusi tegama. Olukorda peab vaatlema igal aastal ning tulemuste alusel kavandama tegevuskavva vajalikud tegevused.

Ülevaatus tehakse igal aastal, sest 12 kuuga võib mõndagi muutuda.

Piktogrammid:

Õpilased leiavad vastused koolikeskkonda vaadeldes.

Õpilased peaksid konsulteerima täiskasvanutega vastuse leidmiseks.

Vajalik on rohkem uurida – teha uurimus või teiste õpilaste hulgas küsitlus.

See on viis kuidas mõõta keskkonnamõju. Selle alusel saate näidata, kuidas olukord on aastati paranenud. See on Rohelise kooli programmi oluline osa.

1. Prügi ja jäätmed

Kas kooli alal on palju prahti?		Jah	Ei
Kas prügikaste on koolimajas ja õuealal piisavalt?		Jah	Ei
Kas kooli ruumides vedeleb prahti?		Jah	Ei
Kas Te viskate prahti maha?		Jah	Ei
Kas kooli tundides selgitatakse, miks on vaja jäätmeid sorteerida?		Jah	Ei
Kas Teie perekond sorteerib prügi?		Jah	Ei
Kas teate, mis saab sorteeritud prügist?		Jah	Ei
Kas Te teate, miks on vaja patareid ja vanu akusid välja visata spetsiaalsesse konteinerisse?		Jah	Ei
Kas Te teate, mis on pandipakend?		Jah	Ei
Kas Te teate, kui kaua laguneb kilekott looduses?		Jah	Ei

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

1. Prügi ja jäätmed

Hästi on:

Koolis on prügi osas kindlad reeglid, koolimaja on puhas, prügi ei vedele maas.

Koridorides sorteeritakse prügi kolme erineva mahutina: paber, plast ja biojätmed eraldi.

Kodunduse klassis sorteeritakse eraldi pakendid, biojätmed, paber ja olmeprügi.

Tööõpetuse kabinetis sorteeritakse erinevate materjalide järgi: eraldi pakendeid biojätmete, paberite ja majapidamisjätmetega.

Tundides tarvitavad õpetaja ja õpilased kasutatud pabereid uuesti. Kasutatud mustandeid, millistel teine lehekülg on puhas, saab tarvitada korduvalt.

Vajab parendamist:

Klassides prügi ei sorteerita. Kõik prügi sorteerivad seal koristajad. Pärast sööki sööklas ei viska mõned õpilased söögijätmeid prügikasti vaid loobivad pörandale. Mõned õpilased ei võta pörandalt loobitud jätmeid, et visata prügikasti.

2. Energia

Kas Te teate, kui palju elektrit kulutab Teie pere erinevatel kuudel? 	Jah	Ei
Kas Teie korteris on vahetatud vanad lambipirnid säästupirnide vastu? 	Jah	Ei
Kas tuled on alati kustutatud, kui Teie korteris kedagi pole? 	Jah	Ei
Kas valge päevaga on Teie korteri lambid kustutatud? 	Jah	Ei
Kas teate oma kodumasinate (nt külmkapi) energiamärgistust? 	Jah	Ei

Kas Teie arvutid ja muud seadmed on välja lülitatud, kui neid ei kasutata?		Jah	Ei
Kas Teie ise teete midagi, et energiat kokku hoida?		Jah	Ei
Kas Teie koolimaja on korralikult soojustatud?		Jah	Ei
Kas Teie klassiruumides on parajalt soe?		Jah	Ei

Kommentaariid/vajalikud tegevused tegevuskavasse

2. Energia

Hästi on:

Testitud inimesed teavad, mis on energiaallikaks. Paljud õpilased teavad, et energia säästmine kodus ja koolis ei ole ainult vajadus. See on ka kultuuri osa. Nad teavad, et saab kasutada säästlikke lampe. Mõistavad, et iga inimene saab säästa energiat, kui tahab. Koolis toimus üritus „Sooja kampsuni päev”. Sel päeval tundsid lapsed, et on ruumides jahe, kui säästakse soojust.

Vajab parendamist:

Kooli koridorides õppetundide ajal, kui valgust pole vaja võib juhtuda, et mõned lambid põlevad. Õpilased loodavad, et valgust lülitab välja keegi teine.

See tähendab, et mitte kõik õpilased tarvitavad säästlikult ja kokkuhoidlikult avalikus kasutuses olevat vara.

3.Vesi

Kas Te teate, et jää on kergem kui vesi?		Jah	Ei
Kas Te teate, et vesi ringleb looduses?		Jah	Ei

Kas Te teate, et vesi on pidevas ringluses vedeliku, auru, lume ja jääna?		Jah	Ei
Kas Te teate, et Baikali järv on kõige suurem magevee hoidla maailmas?		Jah	Ei
Kas Te teate, kust tuleb vesi Teie korteri kraani?		Jah	Ei
Kas kraanivett Teie korteris kasutatakse säästlikult?		Jah	Ei
Kas Te olete vaadelnud ja võrrelnud veekulu Teie korteris erinevatel kuudel?		Jah	Ei
Kas Teie koolis on tilkuvaid kraane?		Jah	Ei
Kas olete selgitanud, et kraanivett on mõistlikum juua kui pudelivett?		Jah	Ei
Kas tundides selgitatakse vee säästmise vajadust?		Jah	Ei
Kas kõik mõistavad, miks on magevee säästmine vajalik? (Mõtlege ka energiale, mis on vajalik vee puhastamiseks)		Jah	Ei

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

3. Vesi

Hästi on:

Paljudes õppetundides õpivad õpilased teemasid, mis on seotud veega.

Sellepärast nad orienteeruvad veest küsimustes raskusteta. Vastavad õigesti paljudele küsimustele.

Neil on teadmised joogivee kvaliteedist. Päeva jooksul tarbivad piisavalt vett.

Vett kasutatakse mõistlikult ja kokkuhoidlikult.

Vajab parendamist:

Lapsed ei orienteeru hästi planeedi veevara küsimustes. Õpilastele tundub, et kuna

planeedil on ookeanid ja mered, siis on palju magedat vett.

4.Transport

Kas Te lähete kooli jalgsi?		Jah	Ei
Kas Te kasutate tihti jalgratast või tõukeratast?		Jah	Ei
Kas kooli õues on vajalik jalgrattaparkla?		Jah	Ei
Kas Te kasutate kooliteel ühistransporti?		Jah	Ei
Kas Te kasutate kooliteel vanemate isiklikku autot?		Jah	Ei
Kas hommikul on kooli ees palju autosid?		Jah	Ei
Kas Te teate jalkäija liiklusreegleid?		Jah	Ei
Kas Te teate sõitja liiklusreegleid?		Jah	Ei
Kas Te püüate alati täita liidluseeskirju?		Jah	Ei
Kuidas Te arvate, kas Teie koolitee on ohutu?		Jah	Ei

Kommentaariid/vajalikud tegevused tegevuskavasse

4. Transport

Hästi on:

Meie kooli õpilased elavad meie piirkonnas ning tulevad jalgsi. Mõnikord kasutavad nad

ühistransporti sõites 1-2 peatust. Peaaegu keegi vanematest ei vii lapsi kooli autoga. Jalgsi käimine äratab lapsi täiesti ning see aitab hakkama saada õppetöös. Kooli õues on olemas jalgrattaparkla. Algkooli õpetaja õpetab lastele liiklusmärke ja nende tähendust. Tee reegleid ja jalakäia reegleid tunnevad lapsed hästi ning järgivad neid. Nad ületavad teed õiges kohas. Algkooli õpilased õpivad liiklusmärke ja õpivad liikluses turvaliselt ja õiget käitumist.

Vajab parendamist:

Maanteeliiklus on kooli ümbruses väga aktiivne. Hommikuti on palju tööle ja kooli sõitvaid autosid. Lastele on vaja rohkem seletada, et jalakäija peab olema rahulik ning on õigem oodata, et mitte sattuda liiklusõnnetusse.

5.Õueala/kooliõu

Kas Teie õueala on puhas?		Jah	Ei
Kas Teie kooliõu on puhas?		Jah	Ei
Kas Te aitсите kunagi koristada oma kodu- või kooliõue?		Jah	Ei
Kas Teile meeldivad rohelised õuealad, kus on palju lilli ja teisi taimi?		Jah	Ei
Kas Te olete kooli õues õppinud ja loodust uurinud?		Jah	Ei
Kas Te olete kunagi lilli või teisi taimi oma õuealal või kooliümbruses istutanud?		Jah	Ei
Kas Te teate, millised putukad, linnud, loomad elavad kooli õuealal või külastavad seda?		Jah	Ei

Kas Teie õuealal on laste mänguplatsid?		Jah	Ei
Kas Teie õuealal on palju autosid?		Jah	Ei
Kuidas Te arvate, kas on Teie õueala hubane ja ohutu?		Jah	Ei

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

5. Õueala ja kooliõu

Hästi on:

Õpilased märkavad, et kooli alal on puhas.

Kooli ees kasvavad puud: männid ja kastanid. Puude otsas elavad linnud. Kaheksanda klassi õpilased ise tegid lindudele söögimajad ning paigaldasid need puude otsa. Õpilased regulaarselt toidavad linde ja panevad talvel nende toidumajadesse linnusööta.

Kooli hoov on lastele ohutu, kuna parkla on koolihoone taga, kus lapsed ei käi.

Vajab parendamist:

Tihti on kooli ümber tugev tuul ja tuuletõmbus on ka tugev, sest on vähe puid, mis kaitseksid tuule eest.

Kooli territooriumil ei ole ilusaid lillepeenraid, kus võiksid kasvada lilled.

Õues võiksid olla peenrakastid, kuhu lapsed kevadel hakkaksid lillede seemneid külvama.

Õues võiks olla rohkem pinke ja laudu, et saaks õues viia läbi õppetööd.

Õues võiksid olla spordi- ja mänguatribuudid. Näiteks kiigud ja redelid, et saaks kiikuda ja ronida.

Kooli õuealale võiks projekteerida õuesõppe klassid.

6. Elurikkus ja loodus

Kas olete kunagi olnud Eesti rahvusparkides?		Jah	Ei
Kas bioloogilise mitmekesisuse säilitamine soodustab taimede ja seente kogumist?		Jah	Ei

Kas Te teate, millal ei tohi kala püüda järvedes ja jõgedes? 	Jah	Ei
Kas Te teete lindude jaoks söödakünasid? 	Jah	Ei
Kas Te olete ise lindudele viinud toidumajja toitu? 	Jah	Ei
Kas Te olete kunagi olnud Eesti metsades? 	Jah	Ei
Kas Te teate, et Eesti metsades on umbes 20 000 liiki taimi, loomi ja seeni? 	Jah	Ei
Kas Te teate, et Eesti looduses leidub 38 liiki orhideelisi, neist Saaremaal 36? 	Jah	Ei
Kas Te teate, et Eestis on kõige kõrgem määnd maailmas? 	Jah	Ei
Kuidas Te arvate, kas Eesti veelindudel on vaja anda lisatoitu? 	Jah	Ei

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

6. Elurikkus ja loodus

Hästi on:

Õpilased on selle teemaga üsna hästi tutvunud. Tihti toimusid õppetunnid Eesti looduse kohta. Paljude klasside õpilased käisid ekskursioonidel, matkadel. Nad tutvusid lindudega, soodega jne.

Lapsed mõistavad hästi bioloogilise mitmekesisuse rolli looduses.

Vajab parendamist:

Looduses on vaja läbi viia rohkem õppetunde. Õpetada lapsi hoolikalt suhtuda loodusesse, jutustada loodusvaradest, mis on piiratud ja vajavad kaitset.

7. Globaalne kodakondsus

Kas Te olete välismaal käinud?		Jah	Ei
Kas Te kardate reisida?		Jah	Ei
Kas Teid tutvustatakse koolis teiste maade toitu?		Jah	Ei
Kas Te teate, kuhu pöörduda, kui Teiega välismaal midagi juhtub?		Jah	Ei
Kas Te tahaksite elada välismaal?		Jah	Ei
Kas Teil on sõbrad välismaal?		Jah	Ei
Kas Teie koolis õpivad õpilased teistest riikidest?		Jah	Ei
Kas kooli tundides räägitakse teiste riikide seadustest?		Jah	Ei
Kas Teie koolis õpetatakse teiste riikide kultuuri ja kombeid?		Jah	Ei
Kas Te ise osalesite rahvusvähemuste päevadel?			

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

7. Globaalne kodakondsus

Hästi on:

Õpilased suhtuvad positiivselt erinevate kultuuridega inimestesse. Neile meeldib vaheldusrikkus, mis avaldub traditsioonides, tantsudes, riietes.

Lapsed õppisid aktiivselt Eesti ajalugu ja esinesid EV 100 raames korraldatud üritustel

Õppetundides rõhutasid õpetajad mitmekesisuste kultuuride suurt rolli ning ka iga rahva oma kultuuri-, ajaloo- ja keeleõigustest.

Kui õpilased käivad välismaal, õpivad nad hea meelega võõrkeeli. Ja see on hästi märgatav.

Vajab parendamist:

Maailma uurimine ja õppimine praktika kaudu on võimalik ainult reisis. Kahjuks meie õpilastel ei ole võimalik palju maailmas reisida.

Testi vastustest ilmneb, et palju õpilasi ei tee ettevalmistusi reisiks iseseisvalt. Nad tuginevad vanemate kogemusele ja teadmistele.

Ohutus- ja abi küsimuste kohta ei ole õpilastel vastusi. Õpilased on reiseks ebaküpsed, ning ei tea, kuhu ja kellele pöörduda vajaduse korral välismaal.

8. Tervis ja heaolu

Kas Te saate tundide ajal püsti tõusta ja liikuda?		Jah	Ei
Kas Te liigute vahetundide ajal aktiivselt (tantsuvahetunnid, sportlikud vahetunnid jms?)		Jah	Ei
Kas Te saate päeva jooksul palju liikuda?		Jah	Ei

Kas Te käite nädalavahetusel väljas jalutamas?		Jah	Ei
Kas Te teate, et Teie tervises seisund on seotud Teie eluviisiga?		Jah	Ei
Kas Te teate, mis on immuunsus?		Jah	Ei
Kas Teile meeldib koolis olla?		Jah	Ei
Kui Teil on mure, siis kas saate sellest kellelegi koolis rääkida?		Jah	Ei
Kas Te sööte tihti salateid, puuvilju ja muud tervislikku toitu?		Jah	Ei
Kas Te joote magusate jookide asemel vett?		Jah	Ei

Kommentaariid/vajalikud tegevused tegevuskavasse

8. Tervis ja heaolu

Hästi on:

Õpilased teavad tervisliku elustiili aluseid.

Meie koolis on lastel kodunduse tunnid. Õpitakse tervislikke särke teha. Lapsed oskavad säästlikult süüa teha.

Õpilased oskavad teha vahe kasuliku ja mittekasuliku toidu vahel. Sööklas saab ise võtta toorsalatit toidu kõrvale. Õpilased eristavad maitsevaid ja kasulikke toiduaineid.

Nad teavad, et magamisminek peab olema õhtul õigel ajal, et ärgata üles virgena ning hommikust alates hästi õppida.

Õppurid võivad igal ajal saada kooliarsti poolt abi, nõu psühholoogilt või nõuandeid klassijuhatajalt.

Õpilased teavad, et klassiruumi on vaja tuulutada: värske õhk aitab paremini mõelda, õpitud materjal jääb paremini meelde, on vähem mikroobe.

Koolilapsed osalevad erinevates trennides, sest aktiivne elustiil aitab arendada lihaseid ja suhtlemisoskust.

Vajab parendamist:

Õpilastel võtab palju aega kodutööde tegemine, mis põhjustab üleväsimust. Aja puudumise põhjuseks on mitteoskus organiseerida oma päevarežiimi.

Õpilased on palju aega arvuti taga, kasutavad internetti meelelahutuseks: arvutimänge, sotsiaalseid võrgustikke. See tegevus raskendab magamaminekut. Hommikul tahavad nad magada. Nad on võimetu tulla kooli tundide alguseks.

On õpilasi, kes sageli ei ole piisavalt värsked õhu käes. Sellepärast nad on nagu väsinud ja kahvatud.

Õppijad teavad tervislikust toidust, kuid ei järgi reegleid. Nad eelistavad maitsvat, kuid kahjulikku toitu. Paljud õpilased ei söö puuvilju. Osad õpilased ei söö koolis üldse.

Paljude erinevate klasside õpilaste probleemiks on käte pesemine. Nad ei ole harjunud pesema käsi pärast õuest tulemist ja WC käimist või enne lõunasööki.

9. Kliimamuutused

Kas Te teate, mis on kliimamuutused? 	Jah	Ei
Kas Te teate, mis on kasvuhooneefekt? 	Jah	Ei
Kas hapnik O ₂ on kasvuhoonegaas? 	Jah	Ei
Kas lämmastik N ₂ on kasvuhoonegaas? 	Jah	Ei
Kas süsihappegaas CO ₂ on kasvuhoonegaas? 	Jah	Ei
Kas Te võite nimetada vähemalt 4 kasvuhoone efekti tagajärge? 	Jah	Ei
Kas Te võite väita, et tasuta ühistransport Tallinnas on üheks võimaluseks, kuidas võidelda kliimamuutustega? 	Jah	Ei
Kas Te teate, mis põhjustab globaalset temperatuuritõusu? 	Jah	Ei

Kas Te võite väita, et kliima muutub kogu aeg?		Jah	Ei
Kas Te teate, millegipärast toimub mandrijää sulamine?		Jah	Ei

Kommentaariid/vajalikud tegevused tegevuskavasse

9. Kliimamuutused

Hästi on:

Lapsed on teadlikud kliima muutumiste probleemidest. Teavad, et jää liustikud sulavad. Teavad, millest koosneb õhk.

Vajab parendamist:

Kahjuks ei usu lapsed, et võivad kliima probleeme mõjutada. Arvavad, et inimeste roll kliima säilitamiseks tähtsusetu. Ei seosta kliimamuutust sõidukite arvuga tööstusettevõtetest pärineva gaasiheitja või energiaga.

Õppijad ei oska nimetada kasvuhoonegaase ja nende allikaid.

Õpetajad peavad sellele teemale tähelepanu pöörata, pakkuma vanemate klasside õpilastele loominguid uurimistöid.

10. Meri ja rannik

Kas teate, mida punane lipp tähendab rannas?		Jah	Ei
Kas tohib supelda meres äikese ajal?		Jah	Ei
Kas Te teate, miks pannakse poid rannas?		Jah	Ei
Kas rannikuala metsade maharaiumine mõjub elanikele mere kaldal?		Jah	Ei

Kas teate, et Eesti asub Läänemere idarannikul?		Jah	Ei
Kas olete käinud õppekäigul mererannikul?		Jah	Ei
Kas teate, et Läänemeri on kõige reostum meri Euroopas?		Jah	Ei
Kas tundides räägiti Teile Läänemere ja ranniku probleemidest?		Jah	Ei
Kas Tallinnas merekallas on puhas?		Jah	Ei
Kas Te olete osalenud programmis mereranniku koristamisel?		Jah	Ei

Kommentaari/vajalikud tegevused tegevuskavasse

10. Meri ja rannik

Hästi on:

Tundides õpivad õpilased aktiivselt Läänemere asukaid. Tunnevad mere- ja rannikualade asukaid.

Tunnevad Eesti merepiire. Teavad, millised on ohud inimestele viibimisel mere ääres ja merel. Teavad käitumisreegleid vees ja kaldal.

Suvel on lapsed vanematega mere ääres. Õpilastel on võimalus kasutada looduslooduste, geograafia teadmisi mere ja ranniku asukate ning looduse olemuse hindamisel.

Vajab parendamist:

Õpilased ei tea kõiki Läänemere peamisi probleeme, mis on seotud kliimamuutuse, ökoloogia, rannikualade arengu ja kalapüügiga.

Mere ääres on vähe õppetunde.